

Jaarrekening 2015

De samenstelling van de jaarrekening 2015 is als volgt:

- Balans per 31 december (vóór resultaatbestemming)	2
- Winst- en verliesrekening	3
- Kasstroomoverzicht	4
- Toelichting behorende tot de jaarrekening	5

Overige gegevens	18
-------------------------	-----------

Balans per 31 december (vóór resultaatbestemming)

in miljoenen euro's

Activa	noot	2015	2014
Vaste activa			
- immateriële vaste activa	(1)	21,0	29,7
- materiële vaste activa	(2)	5,8	5,0
 Vlottende activa			
- vorderingen	(3)	1.995,6	3.046,3
- liquide middelen	(4)	330,4	666,0
 Totaal		<u>2.352,8</u>	<u>3.747,0</u>
 Passiva			
Eigen vermogen			
- gestort en opgevraagd kapitaal	(5)	180,0	180,0
- onverdeelde winst	(5)	36,0	36,0
 Kortlopende schulden	(6)	2.136,8	3.531,0
 Totaal		<u>2.352,8</u>	<u>3.747,0</u>

Winst- en verliesrekening

in miljoenen euro's

	noot	2015	2014
Netto-omzet	(7)	14.739,8	19.500,8
Kostprijs van de omzet	(8)	-/-14.650,8	-/-19.388,4
Bruto-omzetresultaat		89,0	112,4
Algemene beheerskosten	(9)	-/-64,1	-/-65,4
Netto-omzetresultaat		24,9	47,0
Financiële baten	(10)	23,1	1,3
Financiële lasten	(10)	0,0	-/-0,3
Uitkomst van de financiële baten en lasten		23,1	1,0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		48,0	48,0
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(11)	-/-12,0	-/-12,0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		36,0	36,0

Kasstroomoverzicht

in miljoenen euro's

	2015	2014
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Netto-omzetresultaat	24,9	47,0
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen en waardeverminderingen	11,1	10,5
- mutatie vorderingen	1.050,7	155,5
- mutatie kortlopende schulden (m.u.v. kortlopende financiering)	-/-1.394,2	-/- 196,3
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-/-307,5	16,7
Financiële baten	23,1	1,3
Financiële lasten	0,0	-/-0,3
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-/-12,0	-/-12,0
	11,1	-/-11,0
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	-/-296,4	5,7
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
Investerings in vaste activa	-/-3,2	-/-6,3
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-/-3,2	-/-6,3
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
Betaald dividend	-/-36,0	-/-36,0
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-/-36,0	-/-36,0
<i>Mutatie liquide middelen</i>	-/-335,6	-/-36,6
	=====	=====
Liquide middelen ultimo jaar	330,4	666,0
Liquide middelen ultimo vorig jaar	666,0	702,6
<i>Mutatie liquide middelen</i>	-/-335,6	-/-36,6
	=====	=====

Toelichting behorende tot de jaarrekening

1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Activa en passiva zijn, voorzover niet anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. De algemene grondslag voor de waardering en de resultaatbepaling wordt gevormd door de historische kosten.

De vergelijkende cijfers zijn indien nodig aangepast ter verbetering van de vergelijkbaarheid.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de levering zijn overgedragen aan de tegenpartij.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingen en onzekerheden

Voor het opmaken van deze jaarrekening zijn beoordelingen, schattingen en aannames gemaakt die de verantwoorde bedragen beïnvloeden. Dit betreft in het bijzonder de netto-omzet en de kostprijs van de omzet (waaronder transportkosten). De beoordelingen, schattingen en aannames die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis en ervaring en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van schattingen en beoordelingen worden indien van belang hierna opgenomen bij de toelichtingen op de balans en de winst- en verliesrekening. Als gevolg van de overeenkomst tussen de aandeelhouders van GasTerra, zoals toegelicht onder de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen, hebben de afwijkingen van deze schattingen geen effect op het resultaat.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum.

Liquide middelen, vorderingen op handelsdebiteuren en kortlopende schulden in vreemde valuta worden per balansdatum omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers.

De door omrekening optredende valutakoersverschillen op gasexport en gasimport worden toegerekend aan gasinkopen. De overige valutakoersverschillen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen gedurende de economische levensduur van de activa.

Immateriële vaste activa die op balansdatum nog niet zijn opgeleverd worden verantwoord onder de categorie immateriële vaste activa in uitvoering. Na de ingebruikname worden de betreffende activa gerubriceerd onder de categorie immateriële vaste activa.

De gehanteerde afschrijvingstermijn van de immateriële vaste activa is 5 jaar. Over de immateriële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen gedurende de economische levensduur van de activa.

Materiële vaste activa die op balansdatum nog niet zijn opgeleverd worden verantwoord onder de categorie materiële vaste activa in uitvoering. Na de ingebruikname worden de betreffende activa gerubriceerd onder de categorie materiële vaste activa.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa liggen tussen de 5 en 10 jaar. Over de materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor immateriële en materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroomgenererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs rekening houdend met oninbaarheid. Onder de debiteuren zijn tevens de nog niet gefactureerde verkopen opgenomen.

Pensioenen

GasTerra is samen met N.V. Nederlandse Gasunie aangesloten bij de Stichting Pensioenfonds Gasunie. De medewerkers van GasTerra hebben een pensioenregeling die hier is ondergebracht.

Per 1 januari 2014 is de pensioenovereenkomst van de medewerkers van GasTerra B.V. gewijzigd. De nieuwe pensioenovereenkomst houdt in dat de vennootschap zich verplicht heeft tot het betalen van een vaste, vooraf vastgestelde premie. Deze premie was gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem, met als ambitie een opbouw van 2% per jaar van de pensioengrondslag. Ook het Pensioenspaarreglement met de bestuurder van de vennootschap (gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem) is vervangen door de nieuwe pensioenovereenkomst.

Per 1 januari 2015 is nieuwe wetgeving van kracht geworden betreffende de fiscaal toegestane pensioenopbouw. De pensioenopbouw in een voorwaardelijk middelloonsysteem is gemaximeerd op 1,875% per jaar over de gemiddelde pensioengrondslag en het maximaal pensioengevend salaris is € 100.000. Per 1 januari 2015 is de pensioenregeling in lijn met deze wetgeving gewijzigd. De pensioentoezegging, het betalen van de vooraf vastgestelde premie, is niet gewijzigd.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij de baten en lasten uit hoofde van amortisatie volgens de effectieve-rentemethode worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. De eerste waardering vindt plaats tegen reële waarde waarbij de transactiekosten die direct toerekenbaar zijn aan de verwerving in de waardering worden opgenomen. Dit betreft schulden met een looptijd van maximaal een jaar.

Onder de crediteuren zijn tevens de nog niet gefactureerde inkopen opgenomen. Van klanten ontvangen bedragen wegens minderafname van gas onder 'take-or-pay' overeenkomsten worden als leveringsverplichting opgenomen onder de kortlopende schulden. Ook door klanten betaalde voorschotfacturen zijn onderdeel van de kortlopende schulden. De leveringsverplichting uit hoofde van het ontvangen gas in de storage service is eveneens opgenomen onder de kortlopende schulden.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden.

De onderneming maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten. Het betreft valutatermijncontracten en gasprijsswaps om het prijsrisico van bepaalde gascontracten af te dekken.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de onderneming gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien:

- de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn; en
- een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen; en
- het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten (afgeleide) financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, omdat niet aan de hiervoor genoemde voorwaarden is voldaan, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

De onderneming past kostprijs hedge accounting toe teneinde de resultaten uit hedge-instrumenten, waaronder valutatermijncontracten en gasprijsswaps, en waardeveranderingen van de afgedekte posities gelijktijdig in de winst- en verliesrekening te verwerken.

De eerste waardering van valutatermijncontracten en gasprijsswaps vindt plaats tegen reële waarde en vervolgens tegen kostprijs of lagere marktwaarde. De mate van effectiviteit van de hedgerelatie wordt vastgesteld door het vergelijken van de kritische kenmerken van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie in de hedgerelatie. Indien de kritische kenmerken van het valutatermijncontract of de gasprijsswap overeenkomen met de verwachte toekomstige transactie wordt het valutatermijncontract of de gasprijswap

niet geherwaardeerd. Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, aan elkaar gelijk zijn, is geen sprake van ineffectiviteit. Zodra de afgedekte positie van de verwachte toekomstige transactie tot de verwerking van een financieel actief of een financiële verplichting leidt, worden de met het valutatermijncontract of de gasprijsswap verbonden verliezen in dezelfde periode in de winst- en verliesrekening verwerkt als waarin het verkregen actief of de aangegeven verplichting van invloed is op het resultaat.

De onderneming documenteert de hedgerelaties en toetst periodiek of er geen sprake is van ineffectiviteit. Een verlies als gevolg van een ineffectiviteit wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst- en verliesrekening verwerkt. Er zijn geen significante kasstroomrisico's verbonden aan de hedgerelaties. Over 2015 zijn geen valutatermijncontracten en gasprijsswaps afgesloten.

GasTerra sluit in het kader van zijn bedrijfsuitvoering gasinkoopcontracten en gasverkoopcontracten af. Deze contracten worden afgesloten voor daadwerkelijke fysieke levering en ontvangst van gas in overeenstemming met de verwachte in- of verkopen of gebruiksbehoeften van de onderneming en vallen daarom buiten de reikwijdte van RJ 290.

Gasverkoop en gasinkoop

De prijsstelling van aardgas aan zowel verkoop- als inkoopzijde wordt in belangrijke mate beïnvloed door de ontwikkelingen van de gasmarktprijzen van aardgas alsmede door de prijzen van andere energiedragers.

De aandeelhouders van GasTerra hebben een overeenkomst gesloten betrekking hebbende op de door GasTerra te behalen winst na belasting. Op grond daarvan wordt de prijs van het gedurende het jaar door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) aan GasTerra verkochte Gronings aardgas zodanig vastgesteld, dat voor GasTerra de door aandeelhouders voor dat jaar vastgestelde winst na belasting overblijft.

Netto-omzet

Netto-omzet wordt opgesplitst in gasverkoop en overige netto-omzet.

Onder gasverkoop worden verantwoord de opbrengsten uit de levering van gas en de opbrengsten uit de daarbij geleverde diensten, na aftrek van over de omzet geheven belastingen. Diensten, die betrekking hebben op het beschikbaar stellen van transportcapaciteit en flexibiliteit, staan los van het daadwerkelijk gebruik. Zij worden geacht te zijn geleverd, indien de dienst ter beschikking heeft gestaan aan de klant gedurende het overeengekomen tijdsvak.

Onder overige netto-omzet worden hoofdzakelijk verantwoord de opbrengsten uit levering van diensten aan derden. Deze opbrengsten betreffen met name flexibiliteitsdiensten.

De opbrengsten worden verantwoord in de verslagperiode waarin de levering van het gas en de diensten hebben plaatsgevonden.

Kostprijs van de omzet

Onder kostprijs van de omzet worden hoofdzakelijk verantwoord de kosten van inkoop van gas en de daarbij geleverde diensten, de transportkosten en de kosten die verband houden met de ondergrondse gasopslag.

Bedrijfslasten

De kosten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor de waardering en worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in de verslagperiode waarin zij voorzienbaar zijn.

Uitkomst der financiële baten en lasten

Hieronder worden baten en lasten verband houdende met de financiering verantwoord.

Vennootschapsbelasting

Het in de winst- en verliesrekening op te nemen bedrag aan vennootschapsbelasting wordt berekend uitgaande van het volgens deze rekening bepaalde resultaat, met inachtneming van de geldende fiscale bepalingen en tarieven.

Kasstroomoverzicht

In dit overzicht komen de gegenereerde kasstromen tot uitdrukking. Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode uitgaande van het bedrijfsresultaat in de winst- en verliesrekening.

2 Nadere toelichting op de balans

Immateriële vaste activa (1)

in miljoenen euro's

	Immateriële vaste activa	Immateriële vaste activa in uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2015:			
Aanschafwaarde	55,6	3,4	59,0
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-/-29,3	-	-/-29,3
Boekwaarde	<u>26,3</u>	<u>3,4</u>	<u>29,7</u>
Mutaties in de boekwaarde:			
Investerings	1,3	0,5	1,8
In gebruikname	3,4	-/-3,4	-
Afschrijvingen	-/-9,4	-	-/-9,4
Desinvestering	-/-1,1	-	-/-1,1
Boekwaarde 31 december 2015	<u>20,5</u> ===	<u>0,5</u> ===	<u>21,0</u> ===
Stand per 31 december 2015:			
Aanschafwaarde	56,3	0,5	56,8
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-/-35,8	-	-/-35,8
Boekwaarde	<u>20,5</u> ===	<u>0,5</u> ===	<u>21,0</u> ===

De immateriële vaste activa bestaan hoofdzakelijk uit geactiveerde kosten van zelf ontwikkelde software ter ondersteuning van bedrijfsprocessen.

Materiële vaste activa (2)

in miljoenen euro's

	Materiele vaste activa	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2015:			
Aanschafwaarde	12,7	0,3	13,0
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-/-8,0	-	-/-8,0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	4,7	0,3	5,0
Mutaties in de boekwaarde:			
Investerings	1,0	0,4	1,4
Afschrijvingen	-/-0,6	-	-/-0,6
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde 31 december 2015	5,1	0,7	5,8
	===	===	===
Stand per 31 december 2015:			
Aanschafwaarde	10,9	0,7	11,6
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-/-5,8	-	-/-5,8
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	5,1	0,7	5,8
	===	===	===

De materiële vaste activa bestaan hoofdzakelijk uit bedrijfsinventaris en computerbenodigdheden. De materiële vaste activa wordt geëvalueerd als andere vaste bedrijfsmiddelen.

Vorderingen (3)

in miljoenen euro's

	31 dec. 2015	31 dec. 2014
Debiteuren	863,7	2.312,5
Belastingen	10,9	9,4
Vorderingen op aandeelhouder *)	446,0	286,0
Overige vorderingen *)	675,0	438,4
	<hr/>	<hr/>
Totaal	1.995,6	3.046,3

*) Dit betreffen voornamelijk uitgezette deposito's in het kader van een in 2014 afgesloten Deposit & Loan Agreement met NAM B.V. en met EBN B.V. Deze deposito's hebben een looptijd van maximaal drie maanden.

Geen van de vorderingen heeft een looptijd langer dan een jaar.

Per balansdatum wordt een voorziening voor oninbaarheid ad € 1,1 miljoen (2014: € 1,1 miljoen) aangehouden.

Liquide middelen (4)

in miljoenen euro's

	31 dec. 2015	31 dec. 2014
Deposito's	328,6	555,0
Overige liquide middelen	1,8	111,0
	<hr/>	<hr/>
Totaal	330,4	666,0

Eigen vermogen (5)

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk en geplaatste kapitaal bedraagt in 2014 en in 2015 € 180 miljoen en is verdeeld in 40.000 aandelen van elk € 4.500 nominaal. Het geplaatste kapitaal, dat volledig is volgestort, is als volgt verdeeld:

EBN B.V.	40%
Esso Nederland B.V.	25%
Shell Nederland B.V.	25%
Staat der Nederlanden	10%

Onverdeeld resultaat

in miljoenen euro's

Saldo per 1 januari 2015	36,0
Bestemming van het resultaat van het boekjaar 2014 overeenkomstig het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders	-/-36,0
Onverdeeld resultaat van het boekjaar 2015	36,0
Saldo per 31 december 2015	<u>36,0</u>

Kortlopende schulden (6)

in miljoenen euro's

	31 dec. 2015	31 dec. 2014
Crediteuren gasinkoop	1.481,6	3.244,2
Schulden aan aandeelhouders	124,4	175,3
Overige handelscrediteuren	6,6	7,3
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2,1	2,3
Vooruitontvangen bedragen	518,9	97,7
Overlopende passiva	3,2	4,2
Totaal	<u>2.136,8</u>	<u>3.531,0</u>

Financiële instrumenten

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan marktrisico, waaronder valutarisico en renterisico en aan kredietrisico en liquiditeitsrisico. De onderneming zet afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen. De onderneming handelt niet in afgeleide financiële instrumenten. In 2015 (en 2014) zijn geen losse derivaten afgesloten.

Kredietrisico

Het kredietrisico beperkt zich tot de vorderingen en liquide middelen en bestaat uit het verlies dat zou ontstaan indien klanten of tegenpartijen in gebreke zouden blijven en hun contractuele verplichtingen niet zouden nakomen. De onderneming heeft richtlijnen opgesteld waaraan klanten of tegenpartijen moeten voldoen. Deze richtlijnen beperken het risico verbonden aan mogelijke kredietconcentraties en marktrisico's. Ultimo 2015 is geen sprake van een bijzonder kredietrisico als gevolg van kredietconcentraties. Indien klanten of tegenpartijen niet aan deze richtlijnen voldoen worden nadere zekerheden gevraagd zoals bankgaranties. De onderneming loopt hierdoor geen belangrijk kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele klant of tegenpartij. Met de meeste klanten en tegenpartijen zijn langdurige relaties opgebouwd. Zij hebben in 2015 aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Renterisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven gelden. De onderneming heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om

(tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen. Gelet op de korte looptijd van deposito's is het renterisico gedurende 2015 niet meer dan € 100.000 geweest.

Liquiditeitsrisico

De onderneming bewaakt de liquiditeitspositie door middel van liquiditeitsprognoses. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Valutarisico

Met ingang van 2013 hanteert GasTerra een beleid om de valutarisico's van in de balans opgenomen vorderingen en schulden in vreemde valuta te beheersen met behulp van een bandbreedte. De valutarisico's worden pas – en dan volledig – afgedekt door middel van kortlopende valutacontracten, indien de verwachte ongerealiseerde resultaten van die risico's buiten een door de onderneming vastgestelde bandbreedte van € 50 miljoen komen. Over 2015 (en 2014) zijn er geen valutacontracten afgesloten.

Marktwaaarde

De marktwaaarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan als gevolg van de korte looptijden.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Inkoop-, levering- en transportverplichtingen

GasTerra heeft meerjarige inkoop-, levering- en transportverplichtingen uit hoofde van gasinkoop-, gasverkoop- en transportovereenkomsten. De gasinkoop- en gasverkooprijzen zijn in belangrijke mate afhankelijk van toekomstige gasmarktprijzen van aardgas, alsmede van de toekomstige marktprijzen van andere energiedragers. Daarnaast is GasTerra langlopende verplichtingen aangegaan voor met name kantoorhuur en ICT-dienstverlening. De financiële gevolgen daarvan zijn van beperkte betekenis voor de beoordeling van de financiële positie ultimo boekjaar.

Ten behoeve van GasTerra zijn door derden voor € 34,7 miljoen bankgaranties (2014: € 28,2 miljoen) afgegeven. Door GasTerra zijn aan derden voor € 37,6 miljoen bankgaranties afgegeven (2014: € 28,4 miljoen).

De leveringsverplichtingen worden afgedekt door meerjarige inkoopovereenkomsten,, waaronder de overeenkomst voor het laagcalorische Groningengas. Het tijdelijke verschil tussen leveringsverplichtingen en de import- en nationale inkoopverplichtingen wordt door GasTerra met name kortlopend ingekocht of verkocht op liquide handelsplaatsen.

De aandeelhouders van GasTerra hebben een overeenkomst gesloten betrekking hebbende op de door GasTerra te behalen winst na belasting. Op grond daarvan wordt de prijs van het gedurende het jaar door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) aan GasTerra verkochte Gronings aardgas zodanig vastgesteld, dat voor GasTerra de door aandeelhouders voor dat jaar vastgestelde winst van € 36 miljoen na belasting overblijft. Als gevolg van de toepassing van de bovenstaande overeenkomst wordt geen toelichting van de waardering van de individuele gasinkoop- en verkoopcontracten opgenomen.

De verplichtingen en rechten van meerjarige gasinkoop-, gasverkoop- en transportovereenkomsten zijn niet gepassiveerd en geactiveerd.

Meerjarige gasinkoop- en gasverkoopovereenkomsten bevatten veelal heronderhandelingsclausules om gedurende de looptijd van de overeenkomst onder bepaalde voorwaarden de contractcondities te herzien. GasTerra is ten aanzien van meerdere meerjarige gasinkoop- en gasverkoopovereenkomsten in reguliere heronderhandeling met de desbetreffende tegenpartijen. Het is niet mogelijk om een betrouwbare schatting van de uitkomsten van deze heronderhandelingen te maken.

Ondergrondse gasopslag

GasTerra heeft ter zake van ondergrondse gasopslagcapaciteit meerjarige financiële verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen met een jaarlijks gemiddeld te betalen bedrag van € 0,5 miljard (2014: € 0,5

miljard). De kosten verband houdende met de ondergrondse gasopslag worden verantwoord onder de gasinkoopkosten.

3 Nadere toelichting op de winst- en verliesrekening

Netto-omzet (7)

in miljoenen euro's

	2015	2014
Gasverkoop	14.654,1	19.450,4
Overige netto-omzet	85,7	50,4
Totaal	14.739,8	19.500,8

In onderstaand overzicht is per regio de gasverkoop weergegeven.

	2015	2014
Nederland	5.680,3	8.043,5
Overig Europa	8.973,8	11.406,9
Totaal	14.654,1	19.450,4

De volumes zijn ten opzichte van 2014 met 13,4 procent gedaald tot 70,3 miljard m³. De gemiddelde opbrengstprijs bedraagt 20,8 cent/m³ (23,9 cent/m³ in 2014) ¹.

Kostprijs van de omzet (8)

in miljoenen euro's

	2015	2014
Gasinkoop	14.118,6	18.819,8
Transportkosten	532,2	568,6
Totaal	14.650,8	19.388,4

De gemiddelde inkoopprijs bedraagt 19,4 cent/m³ (22,6 cent/m³ in 2014). Onder de gasinkoopkosten zijn mede inbegrepen de kosten verband houdende met de ondergrondse gasopslag ¹.

De valutakoersverschillen die in de winst-en-verliesrekening onder de kostprijs omzet zijn verwerkt, bedragen € 8,5 miljoen koerswinst (2014: € 1,4 miljoen koersverlies).

Algemene beheerskosten (9)

in miljoenen euro's

	2015	2014
Salarissen	18,7	17,3
Sociale lasten	1,5	1,8
Pensioenlasten	3,0	4,7
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	19,2	21,5
Afschrijvingskosten	11,1	10,5
Overige	10,6	9,6
Totaal	64,1	65,4

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst. De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in deze uitvoeringsovereenkomst zijn de volgende:

- De premie bedraagt 22,6 % over de pensioengrondslag. GasTerra kan niet verplicht worden tot betaling van een hogere bijdrage en evenmin de bijdrage op een lager niveau vaststellen.

¹ met m³ wordt bedoeld gas met calorische waarde van 35,16912 MJ/m³

- Indien in enig jaar de premie ontoereikend is om de pensioenopbouw in dat jaar te financieren vindt een aanvullende financiering plaats vanuit het opbouwdepot door de Stichting Pensioenfonds Gasunie. Indien het opbouwdepot niet voldoende is voor de aanvullende financiering van de pensioenopbouw, wordt de pensioenopbouw van deelnemers vastgesteld op een verminderd bedrag.

Uitkomst der financiële baten en lasten (10)

in miljoenen euro's

	2015	2014
Ontvangen interest	23,1	1,3
Financiële baten	23,1	1,3
Interestlasten	0,0	-/-0,3
Financieringskosten	-	-
Financiële lasten	0,0	-/-0,3
Saldo	23,1	1,0

Belasting over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (11)

De effectieve belastingdruk bedraagt voor 2015 25,0 procent (2014: 25,0 procent).

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer GasTerra transacties verricht met zijn bestuurders, zijn leidinggevende functionarissen, zijn directe aandeelhouders of met directe aandeelhouders verbonden partijen

Transacties tussen GasTerra en de verbonden partijen worden op basis van marktconforme voorwaarden afgehandeld. Voor het gedurende het jaar door GasTerra ingekochte Gronings aardgas geldt de prijsvaststelling resulterend in de door aandeelhouders vastgestelde winst.

Aantal werknemers

Het aantal werknemers in fulltime-equivalenten ultimo 2015 bedraagt 169 (2014: 179). Het gemiddeld aantal werknemers in fulltime-equivalenten gedurende het boekjaar bedraagt 173 (2014: 183).

Honoraria van de accountant

In het boekjaar zijn de volgende honoraria van EY ten laste gebracht van de vennootschap, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a Burgerlijk Wetboek:

	2015	2014
	Ernst & Young Accountants LLP	KPMG Accountants N.V.
<i>Bedragen in euro's</i>		
Controle van de jaarrekening	190.000	205.000
Andere controle-opdrachten	40.000	24.500
Andere niet-controlediensten	12.200	68.000
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
	242.200	297.500

Bezoldiging van de bestuurder en (gewezen) commissarissen

Het beloningsbeleid van GasTerra voor bestuurders van de vennootschap is erop gericht om managers die leiding geven aan een grote onderneming te motiveren en te behouden en hen te belonen op basis van hun prestatie. Voor de commissarissen van de vennootschap geldt een terughoudend bezoldigingsbeleid.

Jaarrekening 2015 GasTerra B.V.

Bestuurders van de vennootschap

De bezoldiging van de bestuurder van de vennootschap, drs. G.J. Lankhorst, luidt als volgt:

	2015	2014
Periodieke beloningen (exclusief werkgeversdeel sociale lasten)	€ 374.515	€ 369.916
Werkgeversdeel sociale lasten	€ 8.857	€ 9.342
	<hr/>	<hr/>
Periodieke beloningen (inclusief werkgeversdeel sociale lasten)	€ 383.372	€ 379.258
	<hr/>	<hr/>
Variabele beloning*	€ 66.872	€ 84.002
Werkgeversdeel pensioenpremie	€ 70.352	€ 74.449
	<hr/>	<hr/>
Bezoldiging over 2015	€ 520.596	€ 537.709
Afkoop hypotheekregeling (deze regeling is per 1-1-2015 voor alle medewerkers GasTerra beëindigd)	€ 56.677	€ 0
	<hr/>	<hr/>
	€ 577.273	€ 537.709

*Bovengenoemde variabele beloning is gebaseerd op het bereiken van de afgesproken doelstellingen gedurende het verslagjaar.

GasTerra heeft een verzekering die bestuurders en commissarissen dekking biedt bij aansprakelijkheid.

Commissarissen van de vennootschap

De bezoldiging van de (gewezen) leden van de Raad van Commissarissen over het boekjaar 2015 bedraagt in totaal € 53.546 (2014: € 53.546).

Bestuurder

drs. G.J. Lankhorst, Chief Executive Officer

Raad van Commissarissen

mr. drs. C.W.M. Dessens, Voorzitter

ir. P. Dekker

drs. M.E.P. Dierikx

mr. drs. T.W. Langejan

ir. J.M.W.E. van Loon

ir. F.A.E. Schittecatte

ir. T.W. Starink

ir. J.M. Van Roost

Groningen, 18 februari 2016

Overige gegevens

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming

Ingevolge artikel 24 van de statuten van GasTerra staat de winst ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, met inachtneming van de bepaling dat van de voor uitkering beschikbare winst zodanige bedragen worden gereserveerd als de Raad van Commissarissen bepaalt.

Voorstel winstbestemming

De Bestuurder stelt voor om de netto winst over 2015 ad € 36,0 miljoen geheel aan de aandeelhouders uit te keren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor GasTerra.

Gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

Aan: De Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van GasTerra B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening en assurance-rapport betreffende het Verslag

Opdracht

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van GasTerra B.V. (hierna: GasTerra) te Groningen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de winst-en-verliesrekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Tevens hebben we het jaarverslag 2015 van GasTerra, met uitzondering van de hoofdstukken "Bericht van de Raad van Commissarissen" en "Governance", (hierna: het Verslag) beoordeeld. Het Verslag omvat een weergave van het beleid van GasTerra ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied gedurende 2015.

Beperkingen bij het onderzoek

In het Verslag is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen en ramingen. Inherent aan deze informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst kunnen afwijken en daarom onzeker zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in het Verslag. De verwijzingen in het Verslag (naar www.gasterra.nl, externe websites en overige documenten) maken geen deel uit van onze assurance-opdracht.

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur van GasTerra is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Het bestuursverslag, als gedefinieerd in Titel 9 Boek 2 BW, omvat het Verslag met uitzondering van het bericht van de Raad van Commissarissen, de in dit verslag opgenomen interviews, de jaarrekening 2015 inclusief de overige gegevens alsmede de toelichtingen met betrekking tot de stakeholderdialoog en -tabel (hierna: Bestuursverslag).

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het opstellen van het Verslag in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines G4 (optie Core) van Global Reporting Initiative (GRI) en het intern gehanteerde verslaggevingsbeleid, inclusief het identificeren van stakeholders en het bepalen van materiële onderwerpen. De door het bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van het Verslag en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in het hoofdstuk "Leeswijzer" en "Overige".

Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en het Verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle en het geven een conclusie over het Verslag op basis van de door ons verrichte beoordeling. Wij hebben onze controle met betrekking tot de jaarrekening alsmede onze beoordeling met betrekking tot het Verslag verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, inclusief Standaard 3810N "Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen". Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en onze controle en beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat en een beperkte mate van zekerheid wordt verkregen dat het Verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de vennootschap en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in het Verslag. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij beoordelingswerkzaamheden is daarom ook lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij controlewerkzaamheden.

Onze belangrijkste werkzaamheden ten aanzien van het Verslag bestonden uit:

- Het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties, relevante wetten en regelgeving en de kenmerken van de organisatie.
- Het evalueren van de aanvaardbaarheid van het verslaggevingsbeleid en de consistente toepassing hiervan, waaronder het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en de redelijkheid van schattingen gemaakt door het management.
- Het evalueren van het toepassingsniveau volgens de Sustainability Reporting Guidelines G4 (optie Core) van GRI.
- Het evalueren van de opzet en implementatie van de systemen en processen voor informatieverzameling en –verwerking voor de informatie in het Verslag.
- Het afnemen van interviews met management (of relevante medewerkers) verantwoordelijk voor de duurzaamheidsstrategie en –beleid.
- Het afnemen van interviews met relevante medewerkers, verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor het Verslag, het uitvoeren van interne controles op gegevens en de consolidatie van gegevens in het Verslag.
- Het evalueren van de interne en externe documentatie, in aanvulling op interviews, om vast te stellen of de informatie in het Verslag voldoende is onderbouwd.
- Het analytisch evalueren van data en trends aangeleverd voor consolidatie in het Verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle- en beoordelingsinformatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel en onze conclusie te bieden.

Oordeel bij de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van GasTerra per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Conclusie bij het Verslag

Op grond van onze werkzaamheden, met inachtneming van de beperkingen die in de paragraaf "Beperkingen bij het onderzoek" zijn weergegeven, is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen

dat de informatie in het Verslag geen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, betrouwbare en toereikende weergave geeft van het beleid van GasTerra ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied in 2015 in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines G4 (optie Core) van GRI en het verslaggevingsbeleid van GasTerra zoals toegelicht in het hoofdstuk "Leeswijzer" en "Overige".

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het Bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het Bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Groningen, 18 februari 2016

Ernst & Young Accountants LLP

Voor het verslag
w.g. drs. R.T.H. Wortelboer RA

Voor de jaarrekening
w.g. A.E. Wijnsma RA
externe accountant